

En nooit lieten ze meer iets van zich horen

(1) Ik kan het me niet voorstellen: zonder opgaaf van reden abrupt uit iemands leven verdwijnen. Maar als ik de berichten moet geloven, 5 gebeurt het op grote schaal. Sterker nog: het gebeurt zo vaak dat er in de Verenigde Staten dus een speciale term voor is verzonnen: ghosting. Dit is het abrupt verbreken van contact 10 met iemand – bijvoorbeeld een voormalige romantische partner – door telefoontjes, berichtjes, enzovoort niet langer te accepteren of te beantwoorden.

(2) De verhalen over ghosting worden veelal gelinkt aan datingapps als Tinder. Wanneer je elkaar online ontmoet, deel je geen kennissen of vrienden. Dat zou het makkelijker 20 maken om uit iemands leven te verdwijnen: er is immers geen sociale druk om tekst en uitleg te geven. De kans dat je elkaar weer tegen het lijf loopt, is bovendien verwaarloosbaar. 25 Maar ghosting komt, zo leerde ik, ook in andere vormen voor. Zo ben ik zelf zeer bedreven in een vorm van ghosting waarbij je een feestje verlaat zonder afscheid te nemen.

(3) Wordt er in de datingwereld zo veel geghost, simpelweg omdat er zo veel te kiezen valt? Volgens mij is er meer aan de hand. Ik heb mezelf wijsgemaakt dat stiekem een feestje 35 verlaten sociaal geaccepteerd is. Maar waar het op neerkomt, is dat ik het doe om de confrontatie te vermijden, om de discussie over ‘nog één drankje’ niet te hoeven voeren. 40 Ik ben daar niet alleen in, mijn generatie – ik ben van 1985 – lijkt het moeilijk te vinden om ‘sorry, maar ik

heb hier geen zin in’ te zeggen en heeft moeite zich ergens aan te binden. Een bijeffect van het altijd met elkaar verbonden zijn door het internet, lijkt te zijn dat individuele contacten aan waarde verliezen. En dus worden whatsappjes genegeerd, 50 blijven mailtjes onbeantwoord en worden afspraken lastminute afgezegd.

(4) Ik ken de verhalen over ghosting alleen uit de media. Daarin wordt ghosting vooral toegeschreven aan millennials (geboren tussen 1980 en 2000). Zij zouden communicatieproblemen hebben.

(5) Maar ghosting is natuurlijk al veel ouder dan de millennial. Op de Instagrampagina ‘Liefde van toen’ van journalist Mark Traa staan mooie voorbeelden van hoe ghosting er vroeger uitzag. Traa verzamelt oude 65 contactadvertenties uit kranten – gepubliceerd tussen 1840 en 1940 – van minnaars, geliefden en zoekenden. Hoewel de context ontbreekt, geven de advertenties 70 bijzondere inblikjes in de wereld van de abrupt verscheurde liefdesrelaties. Zo schrijft ene ‘M.’: ‘Willem kom in vredesnaam terug of geef adres’. Of de oproep aan ‘Snoes’: 75 ‘Slechts een brief! Ge zijt toch niet ziek of van gedachten veranderd?’

(6) Ook journalist Gijs van der Sanden schrijft, in een column over zijn online-ervaringen, dat ghosting 80 een eeuwenoud onderwerp is, dat uitreuren is bezongen en beschreven. “Wat wél nieuw lijkt te zijn, is de schaal waarop het gebeurt”, schrijft Van der Sanden.

85 “Met de opkomst van datingapps is het makkelijker geworden elkaar van de ene op de andere dag te negeren.” Het is aanlokkelijker om iemand te ghosten, want dankzij de talloze nieuwe communicatiemiddelen staan we constant met elkaar in contact, terwijl we zo veel contacten onmogelijk allemaal kunnen onderhouden.

95 **(7)** Bovendien is het ghosten zelf vele malen zichtbaarder geworden. Twintig jaar geleden kon je iemand ghosten door je vaste telefoon niet meer te beantwoorden. Wie dat deed, was simpelweg niet thuis of zat aan het avondmaal. Nu verraden twee blauwe vinkjes in Whatsapp dat je bericht is afgeleverd én gelezen. Een nieuwe foto op Instagram bevestigt dat je nog leeft en gezien je laatste Twitterbericht is er ook niets mis met je vingers. Dat maakt het ghosten mogelijk pijnlijker: het ‘slachtoffer’ wordt immers zichtbaar genegeerd.

110 **(8)** Psycholoog Wendy Walsh legt uit dat er drie niveaus van ghosting bestaan. De eerste variant is wanneer je iemand tijdelijk negeert, bijvoorbeeld omdat het contact je niet goed uitkomt of omdat je even geen zin hebt om te reageren. Het tweede niveau is vervelender: wanneer je iemand een aantal keer hebt ontmoet en je het contact plotsklaps verbreekt. En dan is er nog het toppunt: “Wanneer je een seksuele relatie met iemand bent aangegaan, dan verdwijnt en de ander daarmee overrompelt.”

125 **(9)** Er bestaat niet één alomvattende reden waarom mensen ghosten. Vaak genoeg komt ghosting voort uit een vorm van narcisme¹ en uit het idee beter te zijn dan de ander. Online wordt her en der zelfs de

persoonlijkheidsstoornis borderline als oorzaak genoemd, al ontbreekt het daarvoor aan enige psychologische onderbouwing. En dan is er nog de angst voor de reactie van de ander. Schrijver Emily Kellogg verdedigt vrouwelijke ghosters door te stellen dat het soms de veiligste manier is om een relatie te beëindigen.

135 **(10)** Het fenomeen ghosting is niet onschuldig. Het kan grote psychische schade aanrichten, aangezien afwijzing zonder duidelijke reden iemands zelfvertrouwen aantast. Uit psychologisch onderzoek blijkt verder dat afwijzing dezelfde gebieden in de hersenen activeert als fysieke pijn. Dat betekent dus dat je er daadwerkelijk lichamelijke hinder van kunt ondervinden.

145 **(11)** Dat we door sociale media meer met elkaar in contact staan, betekent niet dat we ook beter zijn geworden in het communiceren zelf. Integendeel, we lijken soms zo bang voor confrontatie, dat we ongemakkelijke situaties liever vermijden dan te vertellen hoe we ons voelen of wat we denken. Het gevolg is dat we oppervlakkige relaties met elkaar opbouwen en daardoor nooit weten wat we van elkaar kunnen verwachten.

160 **(12)** Datingapps Bumble en Badoo zagen zich zelfs genoodzaakt om ghosting op hun platforms in te perken. Bij Bumble krijgen gebruikers die niet op berichten reageren tegenwoordig een melding waarin ze worden aangespoord het gesprek voort te zetten of beleefd te beëindigen.

175 **(13)** Bij de uitvinding van het wereldwijde web, nu dertig jaar geleden, voorspelde men dat het internet onze wereld kleiner zou

180 maken: verre vrienden en familie-
leden hoefden, voor een teken van
leven, niet langer te wachten op een
brief of een ingesproken cassette-
bandje. Die voorspelling is
185 uitgekomen. Met één druk op de
knop kunnen we de hele wereld onze
telefoon binnenhalen. Daartegenover
staat dat de veelheid aan connecties

er nu voor zorgt dat we steeds
onachtzamer omgaan met die ene,
190 individuele connectie. Die lijkt minder
waard.

(14) Het is dan ook hoog tijd voor
nieuwe (on)geschreven regels over
hoe we met elkaar omgaan. Regel
195 één lijkt me duidelijk: 'Gij zult niet
ghosten.'

*naar een tekst van Hasna El Maroudi,
NRC, 16 maart 2019*

noot 1 narcisme: een ziekelijke liefde voor zichzelf / de eigen persoonlijkheid

Tekst 1 En nooit lieten ze meer iets van zich horen

- 1p 1 Wat is het hoofdonderwerp van deze tekst?
- A gevolgen van ghosting
 - B ghosten in de datingwereld
 - C online ghosten
 - D problemen van ghosting
- 1p 2 Hoe wordt de tekst ingeleid in alinea 1? vooral door
- A de mening van de schrijfster over het onderwerp van de tekst te geven
 - B een conclusie over het onderwerp van de tekst te trekken
 - C een voorbeeld bij het onderwerp van de tekst uit te werken
 - D het centrale probleem van de tekst te benoemen
- 1p 3 In alinea 2 geeft de schrijfster van de tekst twee verschillende verklaringen voor het feit dat ghosting vaak gelinkt wordt aan datingsapps.
→ Noteer deze **twee** verklaringen in de uitwerkbijlage.
- 1p 4 Welke **twee** verklaringen voor ghosten geeft de schrijfster in alinea 3? Noteer je antwoord in de uitwerkbijlage.
- 1p 5 In alinea 4 zegt de schrijfster dat in de media ghosting vooral wordt toegeschreven aan millennials. De uitleg die de media hierbij geven, is echter subjectief.
→ Citeer het woord uit alinea 4 waaruit blijkt dat de schrijfster deze uitleg subjectief vindt.
- 1p 6 In alinea's 5 en 6 staat dat ghosting al eeuwenoud is. Volgens Van der Sanden lijkt er wel wat nieuw te zijn aan het ghosten van tegenwoordig.
→ Schrijf in eigen woorden op wat volgens Van der Sanden nieuw lijkt aan het ghosten van tegenwoordig. Noteer je antwoord in maximaal 15 woorden in de uitwerkbijlage.

- 1p 7 Alinea 6 eindigt met: "Het is aanlokkelijker om iemand te ghosten, want dankzij de talloze nieuwe communicatiemiddelen staan we constant met elkaar in contact, terwijl we zo veel contacten onmogelijk allemaal kunnen onderhouden."
Alinea 7 begint met: "Bovendien is het ghosten zelf vele malen zichtbaarder geworden."
Wat is het verband tussen deze twee zinnen?
A oorzaak - gevolg
B opsomming
C reden
D uitspraak - conclusie
- 2p 8 Volgens psycholoog Wendy Walsh bestaan er drie niveaus van ghosting (alinea 8).
→ Kruis in het schema in de uitwerkbijlage aan bij welk niveau van ghosting de situaties volgens Walsh horen.
- 2p 9 "Er bestaat niet één alomvattende reden waarom mensen ghosten."
(regels 126-127)
→ Vat de in alinea 9 genoemde redenen samen in maximaal 50 woorden. Neem alleen de hoofdzaken op in je samenvatting. Noteer je antwoord in de uitwerkbijlage.
- 1p 10 "Het fenomeen ghosting is niet onschuldig." (regels 142-143)
→ Noem de **twee** gevolgen van ghosting die in alinea 10 genoemd worden. Gebruik per gevolg maximaal drie woorden. Noteer je antwoord in de uitwerkbijlage.
- 1p 11 Alinea 12 bestaat uit twee zinnen:
1 Datingapps Bumble en Badoo zagen zich zelfs genoodzaakt om ghosting op hun platforms in te perken.
2 Bij Bumble krijgen gebruikers die niet op berichten reageren tegenwoordig een melding waarin ze worden aangespoord het gesprek voort te zetten of beleefd te beëindigen.
Moet je beide zinnen in een samenvatting van deze tekst opnemen?
A Ja, want beide zinnen bevatten hoofdzaken van de tekst.
B Ja, want het is belangrijk om te weten hoe ghosting aangepakt wordt in datingapps.
C Nee, want zin 2 geeft een voorbeeld van hoe ghosting aangepakt wordt in datingapps.
D Nee, want in zin 2 staat alleen vermeld hoe Bumble omgaat met ghosting in de datingapp.

- 1p 12 Alinea 14 is het slot van deze tekst.
Welke functie heeft het slot van deze tekst?
Het slot is een
A aanbeveling.
B conclusie.
C samenvatting.
D toekomstverwachting.
- 1p 13 Wat zijn de twee belangrijkste doelen van deze tekst?
De tekst wil de lezer
A activeren en waarschuwen.
B activeren en overtuigen.
C informeren en overtuigen.
D informeren en waarschuwen.
- 1p 14 Voor wie is deze tekst vooral bedoeld?
voor lezers die
A al eens eerder door iemand geghost zijn
B in het onderwerp ghosting geïnteresseerd zijn
C regelmatig gebruikmaken van datingapps
D weleens eerder iemand geghost hebben

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.